THE ISRAELITE PRESS of Western Canada. The only Jewish Newspaper

דאס אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA

Subscription: $6.00 per year.

Est. 1910 — Winnipeg — Phones: 55 409—52 213 — Manitoba

וואָס בעסעדאָווסקי זאָגט וועגן דער סאָוועט רעגירונג

(א שמועס מיט דעם געוועזענעם סאָוועטישן דיפּלאָמאַט)

א. האלפערן, א פארשטייער פון "פאריזער היינט", איז געלונגען צו באקומען זיך מיט דעם געוועזענעם סאָוועטישן דיפּלאָמאַט גרינגארי בע־סעדאָווסקי. און האבן מיט אים א לייגנגערן געשפּרעך וועגן א גאנצער רייע פראגן פון סאָוועט רוסלאנד, באַ־זוגערס וועגן פראגן, וואס זיינען גו־נע אידן אין איצטיקן רוסלאנד.

דאס סענסאציאנעלע געשפּרעך, וואס וועט זיכער פאראינטערעסירן אלע אינזערע לעזער, דריקן מיר דא־ריבער איבער פון יענער צייטונג. רער.

מיין פּראָצעס אין מאָסקווע — א בולוואר ראָמאַן

— ווי אזוי פילט איר זיך נאך דעם פּראָצעס וואס מען האט פארפירט קעגן אייך אין מאָסקווע? — איז געווען די ערשטע פראגע, וואס איך האב געשטעלט בעסעדאָווסקין, נאכדעם ווי איך האב צו אים אנגעשפּארט נאך גרויסע אנשטרענ־גונגען.

— איך האב פריער געקוקט און קוק איצט ווייטער אויף דעם פּראָצעס ווי אויף א קאָמעדיע — הויבט אן דער גע־זעצער אבסאָלוט אנדער. מיט א ליינגערע דערקלערונג, — פון וועלכער זייט איר זאָלט ניט באטראכטן דעם דאזיקן פּראָ־צעס, וועט אר זעען ווי לעכערלאך דאס איז. נעמט די יורידישע פאר'ן אייגנלאך איינמאל פאר־משפט געווארן. מען האט דאך מיך שוין אין מאָסקווע דערקלערט "אויסגעזו־זעין". מיט אנדערע ווערטער: עס איז ארויסגעטראגן געווארן א טויט אורטייל איבער מיר. איצט פאר'משפט מען מיך ווידער אויף צען יאר טורמע. אבער דא ענדריקט זיך נאך: ניט די לעכערלאכקייט פון דעם דאזיקן פּראָצעס. דער גאנצער באשולדיקונגס אקט קען מיר האט זיך געשטיצט אויף דעם באריכט וועלכן עס האט צוגעשטעלט דער אנענט פון דער נע. פּע. אר. רויזענמאן, וואס איז געקו־מען קיין פאריז. ער איז אייגנטלאך גע־ווען דער מחבר פון דעם באשולדיקונגס אקט קען מיר, זעט סך הכל אויס ווי א בולוואר־ראמאן מיט ביילקע עפעקטן.

רויזענמאן האט מיך באשולדיקט, אז איך האָ בפארשווענדעט א סומע ניט מער אז ניט ווייניקער ווי פון 15.200 דאָ־לאר מיט 4 סענט. אפּגעצאלט אין אפּגע־מאסטן, אפילו די פיר סענט האט ער ניט פארגעסן. נו, איצט הערט אויס: דעם 24טן סעפּטעמבער איז אוועקגעפאָרן דאָווגאלעווסקי קיין לאָנדאן און מיר אנ־פארטרויט די לייטונג איבער דער אמ־באסאדע, איינגעפינענדיק, אז אלץ איז איר דער בעסטער אדרעגונג און האלטנ־דיק מיך פאר פולשטענדיק צופערלעסיק. אין א פאר טעג ארום, דעם 2טן אק־טאבער איז געקומען רויזענמאן און ער האט מיט א מאל פעסטגעשטעלט, אז איך האב פארשווענדעט 15.200 דאָלאר מיט 4 סענט. אלזא, ווען האב איך עס געקאָנט פארשווענדן אזא גרויסע סומע? איך וואָלט באמת געדארפט זיין א גרוי־סער קינסטלער אפערעסיט, און איך וואָלט כאראַרפט פירן אין די פאר טעג איך וויים ניט וואס פאר א ברייט לעבן, אז איך זאָל קאָנען צווישן דעם 23טן סעפּ־טעמבער און 2טן אקטאבער פארשווענדן פון דער אמבאסאדע די סומע פון ניט מער און ניט ווייניקער ווי 15.200 דאָ־לאר מיט 4סענט . . אבער, ווען אפילו איר וואָלט געווען אזא קינסטלער, וואָלט איך עס אויך ניט געקאָנט באוויין צו־ליב פאלגנדע קלארע און פשוט'ע טע־מים:

מיט דער קאסע אפּטיילונג פון דער אמבאסאדע האב איך זיך ניט פארנומען, דערמיט האט זיך באשעפטיקט אן אנשטענדי־קער מענש. אמת איז אויך, אז די טשעקס אויף די הוצאות פלעג איך אונטערשריי־בען, אבער ניט איך אליין פלעג די אלע טשעקס אונטערשרייבן. זיי האבן אבער געמוזט טראָגן צוויי אונטערשריפטן, פון מיר און פון דעם צווייטן ראטגעבער אין דער אמבאסאדע, ארענס. אלזא, אויב איך האב פארשווענדעט אויף אזא אופן 15.200 דאָלאר מיט 4 סענט, איז אויך ארענס א מיטשולדיקער. אבער ארענס ארבעט ווייטער אין דער אמבאסאדע און קיינעם וועט ניט אויפפאלן צו וואר־פען די שולד אויף אים, ווייל דאס איז פשוט אומפעגלאך און לעכערלאך.

און אויסערדעם: די וואס קאָנען גע־ענטער די ארבעט פון די סאָוועטישע דיפּלאָמאַטישע קערפּערשאפטן, די ווייסן גאנץ גוט, אז איצט ווארפט מען זיך ניט אין אמבאסאדעס מיט אזעלכע סומעס. צוליב דער שלעכטער עקאָנאָמישער לא־גע פון רוסלאנד זיינען די בודזשעטן פון די דיפּלאָמאַטישע פארשטייערשאפטן זייער באגרעניצט. אלזא, ווידער אמאָל, ווי אזוי האָב איך געקאָנט אין דער לייי־טונג פון דער אמבאסאדע פארשווענדן אזא גרויסע סומע פון 15.200 דאָלאר מיט 4 סענט? זעלבסטפארשטענדלאך, עס איז אויך פאראן א געהיימער פאנד און געהיימע הוצאות, אבער דערצו האב איך ניט געהאט קיין שייכות און קיין צוגרוף.

אט אזוי האט רויזענמאן צונויפגע־שמעטל זיין באשולדיקונגס אקט. איך בין זיכער, אז די וואס קאָנען געענטער די ענינים, וועלן ניט אנהויבן גלויבן אין דער גאנצער אנגעלעגנהייט. אבער די כונה איז א קלארע: מיט אזעלכע באַ־שולדיקונגען קאָן מען אמלייכסטן ווירקן אויף די מאסן, מיך פארשטעלן פאר א ארבעכער און פארדעקן די אמת'ע פּאָליטישע צילן פון מיין טאט. דערצו האט דאָך רויזענמאן געשטערבט מיט זיין בולוואר ראמאן. אבער דער בולוואר ראָ־מאן איז נאך ניט פארענדיקט. הערט אויס ווייטער:

ער באשולדיקט מיך נעמלאך ווייטער ניט מער און ניט ווייניקער ווי אין — גנב'ענען זילבערנע לעפל. אין דער אמ־באסאדע, נו, איז עס זייער לעכערלאך, און ס'ווילט זיך ממש ניט גלויבן אין אזוינע אבסורדן. פארשטייט זיך, אז ווע־גען דעם האט מען געשריבן נאר אין דער אמאוטישער פרעסע, קיין אויסלאנד האט מען ווענן דעם ניט מיטנעטיילט, ווייל, ווי זעט עס באמת אויס, אז א לייטער פון א סאָוועטישער אמבאסאדע גנב'עט זילבערנע לעפל . . . ? מען וועט דאך שוין באמת היטן זיך און ניט אויסלאדן אויף אפיציעלע דיפּלאָמאַטישע אויפנא־מען פארשטייער, ווייל, — ווער ווייסט וואס זיי קאָנען נאך אפּטאָ־ן זיי קאָנען נאך גנב'ענען די לעפל פון די טישן . . . אט אזא באשולדיקונג האט דער פּראָווינציאל רויזענמאן אויפגע־שטעלט קעגן מיר אויפ'ן פּראָצעס אין מאָסקווע. פאר אים איז עס אפשר א נאַרי־שע־טלאכע זאך. ער האט דאכט זיך פרי־ער געווארבעט אין א צוקער־וואווער אין א קליין שטעטל אין דרום רוסלאנד. דארט האט זיך אפשר געפירט, אז מען פלעגט גנב'ענען זילבערנע לעפל פון די טישן. האט זיך רויזענמאן דערמאנט וועגן דעם אין עס אריינגעשטעלט אין זיין בולוואר ראמאן. אויך א גוט מיטל צו ווירקן אויף דער מאסע.

אבער רויזענמאן האט דעם בולוואר־ראמאן דערפירט ביז א פיקאנטן מאָ־מענט: ער האט זיך אויך אריינגעמישט צווישן מיר און מיין — ווייב. ער נעמט זיך אן אין דעם באשולדיקונגס אקט פאר דער קריוודע פון מיין־פרוי אין ער זאגט, אז איך האב זי פארנאכלעסיקט. דאס געיעג נאך פרויען און נאך רום, — ווערט געזאגט אין דעם באשולדיקונגס אקט — האבן מיך געפירט דערצו, אז איך בין געווארן אן אפעריסט אויף מיין אמת, אלזא: רויזענמאן נעמט זיך שוין אויך אן פאר מיין מאראל . . .

— אט אזוי, פירט אויס בעסעדאָווסקי האט אויסגעזעגט דער באשולדיקונגס אקט פון דעם נאנצן פּראָצעס אין דער־פאר נעם איך אים ניט ערנסט . . .

בעסעדאָווסקים פּלענער

— וואס זיינען אייערע פּלענער אויף דער צוקונפט? — האבן מיר ווייטער געפרעגט דעם געוועזענעם סאָוועטישן דיפּלאָמאַט.

— איצט רו איך זיך אפּ אביסל נאכן פארענדיקן פון דעם ערשטן באנד פון מיינע מעמואַרן און איך רעכן באלד צו־טרעטן צו דעם צווייטן באנד. ער וועט שוין זיין מער אן אלגעמיינער. די דאָ־זיקע מעמואַרן מיינע וועלן שוין ניט באַ־האנדלען אזוי שטארק די איינצעלהייטן און איינצעלנע פּערזאנען מיט וועלכע איך האב זיך אנגעשטויסן אין מיין דיפּלאָמאַטישער קאריערע. איך וועל מער ארומרירן די אלגעמיינע ליניעס פון דער סאָוועטישער דיפּלאָמאַטיע און וועל אויך זאָגן מיין באציאונג צו זיי.

ניט איינגאנצן ריכטיק איז געווען די ידיעה, וועלכע וואס זיך באוויין אין א טייל צייטונגען, אז איך קלייב זיך שוין אינגיכן צו פארן קיין אמעריקע. דאס וועט ניט געשען, איידער איך וועל פאר־ענדיקן דעם צווייטן באנד פון מיינע מע־מואַרן. איך גלויב, אז ערשט אין מארץ שער ארבעט און די קאָטער־רעוואָלוציאָנערן וואס האט פון זיי געקאָנט אויסוואקסן — איז באוואוסט. מ'האט געקויפט א שקל אין דערמיט האט יעדער ציוניסט געהאט דאס רוב אפּגעטאָן זיין ארבעט אלס ציו־ניסט. וועל איך טאקע דערציילן אזא כאראקטעריסטישן פאל, ווי אזוי קען אזעלכע ציוניסטן איז מיר אויסגעקומען בייצוזען די רעפּרעסיעס וועלכע זיינען געווארן אנגעווענדעט קעגן זיי.

אין יעדער שטאט און אין יעדן שטע־לע אין רוסלאנד עקזיסטירט איצט א "רעוואָלוציע ארכיוו" וואו עס ווערן גע־זאמלט אלע מאטעריאלן דאקומענטן וועגן די אָרטיקע קאמפן און קעמפער פאר דער רעוואָלוציע. אין זאָלא ארכיוו אין א שטעטל אין פאלטאווער גובערניע האט דער לייטער געמאכט א גרויסע אנטדע־קונג. ער האט געפונען א ליסט פון דעם קאסיר פון דער אָרטיקער ציוניסטישער אראגניזאציע וועגן די אויסגעקופּטע שקלים פון יאר 1908, און עס זיינען קע־גען זיי אנגעווענדעט געווארן די הארב־סטע שטראפן. זייער קאנטר־רעוואָלוציאָ־נערע זינד איז באשטאנען סך הכל אין דעם וואס זיי האבן אין יאר 1908 גע־צאלט צו 50 קאפּיקעס פאר א גאנץ יאר אנגעהערן צו דער ציוניסטישער ארגאני־זאציע.

אט אזוי זעען אויס די פארפאלגונגען קעגן די ציוניסטן אין רוסלאנד — פירט אויס גרינגארי בעסעדאָווסקי — און טאַ־קע דערפאר האב איך אין מיין קאָרעס־פאנדענץ מיט מאסקווע זיך זייער שארף ארויסגעזאגט קעגן זיי, אבער זיי דויערן ווייטער.

ווי מען קאָן פּטור ווערן פון א מיליאָן אידן

— איך וואָלט געוואָלט זייער שטארק ווענדן די אויפמערקזאמקייט פון דער אידישער וועלט — הויבט אן בעסעדאָווסקי זיינע דערקלערונגען אויף דער איצטיקער אויסזיכטסלאזער לאגע פון די אידן אין רוסלאנד. — איך האלט אז אפשר נאך קיינמאל און נאך אין קיין לאנד ניט האבן די אידן ניט איבער־געלעבט אזא שווערע צייט ווי איצט אין רוסלאנד. איך בין געווען פאר־א־יארן אין דרום־רוסלאנד און האב עס אליין געזעען מיט מיינע אויגן. איך האב געזעען ווי אין פאלטאווע, אין אדעס, אין קלענערע אידישע שטעט שטעט אין דער הונגער ביי די אידן זייער גרויס, מורא'דיק, אומבאשרייבלאך, (און איצט איז נאך ערגער געווארן), אמאלי־קע זייער פארמעגלאכע אידן זאמלען איצט שטיקעלאך ברויט אויף דעם ווער־קלאכן קבנות'ריקן צושטאנד פון די אידן אין רוסלאנד, איך זע ניט קיין אויסזיכ־טען אויף א פארבעסערונג, אבערע עס איז תמיד גלייכער צו וויסן דעם אמת, און איך וועל אים פארשטעלן אויף א רייע רעפעראטן, וואס איך רעכן האלטן פאר די אידן אין אמעריקע.

(שלום מאָרגן)

פון די אידישע טראגעדיעס אין פּויל

פון ווילנע שרייבט מען:

א יונג אידיש ווייבל אין ווילנע האט זיך פאר'עקשנ'ט צו באגיין זעלבסטמארד אין איר אבער ניט געגאנגען. זי האט זיך געוואָרפן אונטער די רעדער פון א אויטאָבאס —האט דער שאפער באמערקט, און זי איז אליין געבליבן לעבן.

דאן האט די פרוי זיך צום צווייטן מאל געוואָרפן אונטער די רעדער פון א פּאָ־רענדיקן אויטאָ אבער אויך צום צווייטן אָמל איר ניט געלונגען. די אומגליק־לאכע האט זיך מיט טרערן אין די אויגן געבעטן, מען זאָל איר לאָזן רואיק שטאר־בען, ווייל איר לעבן איז סיי ווי א צע־בראכנס . . . דער מאן האט איר פארלאזן און זי געפינט זיך איצט אין גרויסער נויט, און זי האט קיין אגדער אויסוועג ניט.

די "גוטע מענשן" זיינען אבער גע־בליבן טויב צו אירע בקשות און האבן אירע בקשות ניט געוואָלט אפילו הערן.

ווען זי האט געפּרואווט צום דריטן מאל אויסברעכן איר פארצווייפלטן לעבן, האט א פּאָליציאנט אָפּגעפירט די פאר־עקשנ'טע זעלבסטמערדערן אין קאמיסאַ־ריאט, וואו מען וועט פארלויפיק נעמען די אויפזיכט אויף איר זי זאָל זיך ניט אנטאָן קיין מיתה . . .

געוואָרן 100 יאָר זינט ס'איז פארבאָטן אין אינדיע צו פארברענען אלמנות לעבעדיקערהייט

פאריקן דעצעמבער איז געווארן הונ־דערט יאָר, זינט ס'איז פארבאָטן געווארן אין אינדיע דער "סוטי"־מנהג, ד. ה. אז די אלמנות פון די רייכע הינדוסן זאָלן פארברענט ווערן לעבעדיקערהייט בעת דער לויה פון זייערע מענער, כדי זייערע נשמות זאָלן זיך פאראייניקן נאָכ'ן טויט מיט די נשמות פון די מענער.

דר "סוטי"־מנהג עקזיסטירט ביי די הינדוסן זינט הונדערטער יאָרן. די גריכי־שע היסטאָריקער דערציילן, אז כעת אלעקסאנדר מוקדון האט געמאכט זיין קריגס צוג קיין אינדיע, האט זיין מילי־טער זיך צוגעקוקט מיט גרויס רחמנות, ווי די אלמנות גייען פרייוויליק אויפ'ן שייטער הויפן. אונטער דער הערשאפט פון די "גרויסע מאָנגלאָן" זיינען פיל מאל געמאכט געווארן פּראָבעס אפּצושאפן דעם דאזיקן אכזדריות'דיקן מנהג. ווען די אנגלענדער האבן איינגענומען אינדיע, האבן זיי אָנפאנגס גארניט געטאָן אפּצו־שאפן דעם "סוטי"־מנהג, האלטנדיק, אז די רעליגיעזע צערעמאָניעס. מען האט אבער דערלאנגט אַ פּעטיציע צום וויצע קעניג אונטערגעשריבן פון 800 פון די אנגעזע־ענסטע הינדוסן, אין דער פּעטיציע איז אנ־געוויזן געווארן דערויף, אז די אנגלענדער דער דאָזיקער מנהג עקזיסטירט אבער דאָרט ערטערווייז ביז היינט

האבן ניט קיין רעכט זיך צו מישן אין זייערע רעליגיעזע מנהגים, וואס עקזיס־טירן שוין אַ סך יאָרן.

אויסער די פּראָווינצן, וואס עפּעניגן זיך אונטער דער דירעקטער הערשאפט פון אנגלאנד, זיינען פאראן אין אינדיע א רייע פירשטענטסימער, וואו עס הערשן אומ־באשריינקט די ראַדזשאס און מאהאַראַ־דואס (פירשטן). אין אמת'ן שטייען אויך די ראַדזשאס אונטער דער השגחה פון ווי־צע־קעניג בנוגע די ענינים, וואס זיינען נוגע די אנגלישע אינטערעסן. מחמת דער סוטי־מנהג האט די אנגלישע אינטערעסן ניט געשטערט, האט ער ווייטער עקזיס־טירט אין די דאזיקע פירשטענטסימער אין דער פולער קראפט ביז די זעכציקער יאָרן פון 19טן יאָרהונדערט. אין דער פּראָווינץ ראַדזשפּוט, זיינען די פרויען פון קריגס־לייט, וועלכע זיינען געפאלן אין שלאַכטן מיט די אנגלעס־ער, געגאנגען פרייוויליק אויפ'ן שייטער־הויפן. ווען ס'איז גע־שטארבן אין יאָר 1839 דער באַרימטער מאהאַראַדזשא ראַנדזשיט סינג, זיינען צו־זאמען מיט זיין קערפּער פארברענט גע־ווארן זיינע פרויען און 11 קעפּס־ווייבער.

אן אנגלישער אפיציר, וועלכער האט באשריבן אויספירלאך די לויה פון מאַ־האַראַדזשא סינג, דערציילט, ווי זיינע פיר "קעניגנס" זיינען געאנגען מוטיק אויפ'ן שייטער־הויפן און ווי פאר יעדער פון זיי האט מען געטראָגן, גייענדיק הינטערווייי־לאכס, א שפּיגל, כדי זיי זאָלן ביז דער לעצטער מינוט קאָנען האבן אלע פארגע־ניגנס. 1844. ווען ס'איז געשטארבן דער מאהאַראַדזשא סושע סינג, האט מען בעת זיין לויה פארברענט זיינע 310 ווייבער און קעפּס־ווייבער. אין יאָר 1861, ווען ס'איז געשטארבן סאַרופּ־סינג, דער הער־שער פון ראַדזשבול, האבן זיינע געזעצ־לאכע פרויען ניט געוואָלט גיין אויפ'ן שייטער הויפן; די קעפּס־ווייבער אבער האבן מקיים געווען דעם סוטי־מנהג און געלאָזט זיך פארברענען לעבעדיקערהייד. אין די זיבעציקער יאָרן פון פאריקן יאָרהונדערט איז, לויט דער פארברענג פון ווערצע־קעניג, פארבאָטן געווארן דער סוטי־מנהג אויך אין די "אומאפּהייניגיקע" ראַדזשאַס, זיינען די פרויען פון קריגס־לייט, וועלכע זיינען געפאלן אין שלאַכטן מיט די אנגלעס־ער, געגאנגען פרייוויליק אויפ'ן שייטער־הויפן. ווען ס'איז גע־שטארבן אין יאָר 1839 דער באַרימטער מאהאַראַדזשא ראַנדזשיט סינג, זיינען צו־זאמען מיט זיין קערפּער פארברענט גע־ווארן זיינע פרויען און 11 קעפּס־ווייבער.

אן אנגלישער אפיציר, וועלכער האט באשריבן אויספירלאך די לויה פון מאַ־האַראַדזשא סינג, דערציילט, ווי זיינע פיר "קעניגנס" זיינען געאנגען מוטיק אויפ'ן שייטער־הויפן און ווי פאר יעדער פון זיי האט מען געטראָגן, גייענדיק הינטערווייי־לאכס, א שפּיגל, כדי זיי זאָלן ביז דער לעצטער מינוט קאָנען האבן אלע פארגע־ניגנס. 1844. ווען ס'איז געשטארבן דער מאהאַראַדזשא סושע סינג, האט מען בעת זיין לויה פארברענט זיינע 310 ווייבער און קעפּס־ווייבער. אין יאָר 1861, ווען ס'איז געשטארבן סאַרופּ־סינג, דער הער־שער פון ראַדזשבול, האבן זיינע געזעצ־לאכע פרויען ניט געוואָלט גיין אויפ'ן שייטער הויפן; די קעפּס־ווייבער אבער האבן מקיים געווען דעם סוטי־מנהג און געלאָזט זיך פארברענען לעבעדיקערהייד.

אין די זיבעציקער יאָרן פון פאריקן יאָרהונדערט איז, לויט דער פארברענג פון ווערצע־קעניג, פארבאָטן געווארן דער סוטי־מנהג אויך אין די "אומאפּהייניגיקע" ראַדזשאַס, זיינען די פרויען פון קריגס־לייט, וועלכע זיינען געפאלן אין שלאַכטן מיט די אנגלעס־ער, געגאנגען פרייוויליק אויפ'ן שייטער־הויפן. ווען ס'איז גע־שטארבן אין יאָר 1839 דער באַרימטער מאהאַראַדזשא ראַנדזשיט סינג, זיינען צו־זאמען מיט זיין קערפּער פארברענט גע־ווארן זיינע פרויען און 11 קעפּס־ווייבער.

* * *

צווישן דער 315 מיליאָניקער באפלקע־רונג פון אינדיע זיינען פאראן פיל טויזנ־טער געבילדעטע הינדוסן, וועלכע האבן גענעריקט אינדישע און אייראָפּייאישע אונ־ייווערסיטעטן, זיי זיינען אבער ניט ווייט אוועק פון די באגריפן און גלויבונגען פון זייער פאלק און ביי א סך פון זיי איז אויך דער סוטי־מנהג פארהייליקט. א פראָנצויזישער זשורנאלעסט האט אמאל געהאט א געשפּרעך מיט א געבילדעטן אינדוס וועגן די אנגלישע אונטערדריקונ־גען אין אינדיע.

— ווייסט איר, וואס די אנגלענדער טוען ביי אונז? — האט אויסגערופן דער אידוס, פינקלדיק מיט די שווארצע אויגן — זיי פרעסן דאָך אונזערע מאמעס!

— וואס הייסט, האט געפרעגט דער פראנצויז מיט דערשטוינונג, צי זיינען די אנגלענדער מענשן־פרעסער?

ס'האט זיך אויסגעזעוויזן, אז אונטער "מאמעס" האט דער געבילדעטער אינדוס פארשטאנען ניט מענשן, נאר קי, וואס זיינען פארהייליקט ביי די אינדוסן.

ווידער רומענישע געדעכטיקייט

מיר ווארטן מיט אומגעדולד אויף דער געלעגנהייט צו זאָגן א גוט ווארט פאר דער רומענישער רעגירונג, אויף וויפל ס'איז שייך איר באציי־אונג צו אידן. מיר האָבן אזוי מיט צופרידנהייט פארעפנטלאכט די ידיעה וועגן דעם, ווי נאָך די לעצטע קישינעווער עקסצעסן האט א מיינסטער, צו־זאמען מיט דעם קישינעווער בירגערמייסטער, באזוכט רבי צירלסאָן און אויסגעדריקט זייער באדויערן פאר די פאסירונגען.

ליידער קומט זיך אויס אין דער אונטערשטער שורה, אז אט די אלע דעמאָנסטראציעס פון דער רעגירונג, וואס דארפן ווייזן איר גוטן ווילן בנוגע די אידן, זיינען ניט מער ווי פוסטע קריגן די כוליגאנעס ניט איבער די הענט, נאר, פארקערט, זיי ווערן דערמוטיקט צו ווייטערדיקע אויסברוכן קעגן די אידן.

די טעג האט דער קישינעווער געריכט גע'משפט די טעאָלאָגישע סטודענטן, וואס האָבן אנומלט געמאכט דעם פאגראם אין קישינעוו. דער געריכט האט אָנגענומען פאר גוטגעלט די אלטע טענה פון דר אנטיסעמיטן, אז זיי זיינען גאר אטאקירט געווארן פון דן אידן, און — אז דעם פאגראם האָבן די אידן געמאכט אויף זיך אליין, כדי צו מאכן אויף זיי א בלבול, נעבאך . . .

און דער געריכט האט אלע אָנגעקלאָגטע סטודענטן באפרייט, — מיט'ן רעזולטאט אז עס קומען שוין ווידער אָן ידיעות וועגן אטאקעס אויף אידן אויף די באנען. אז דער געריכט זאָגט אז מען מעג, איז דאָך ניט שייך!

און אזוי האָבן מיר אין רומעניע אונטער דער דעמאָקראטישער פּוי־ערים רעגירונג די זעלבע "געדעכטיקייט", ווי אונטער דעם קאָרופּטן בראַ־טיאנו רעזשים. אמווייניקסטנס, אויף וויפל ס'איז שייך די אידן, האט זיך דארטן גארנישט ניט געענדערט. — דער זעלבער שטענדיקער פאגראם.

ל. טאָלמי

גענעראל סעקרעטאר פון איקאר און מיטגליד פון עקספּערטן קאמיסיע איז ביראָ בידזשאן, קומט קיין ווינניפּעג און וועט דאָ ארויסטרעטן

פרייטאג מארט 7, 8.30 אָוונט

אויף א

מאס-מיטינג

שבת מארט 8טן, 9.30 אָוונט

א באנקעט

לכבוד דעם גאסט

א קאָנפערענץ

פון איקאר מיטגלידערשאפט מיט פארטרעטער פון אלע פריינטלאכע ארגאניזאציעס

זונטאג מארט 9טן, 10 פרי

אלע אונטערנעמונגען

אין פרייהייטס טעמפּל

זונטאג מארט 16טן, 8 אָוונט

איקאר קאָנצערט